

T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

TEHLİKELİ MADDELERİN VE MÜSTAHZARLARIN SINIFLANDIRILMASI, AMBALAJLANMASI VE ETİKETLENMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK

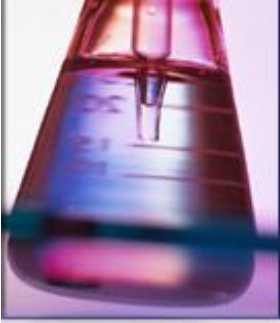
26 ARALIK 2008 Mükerrer R.G. Sayı:27092

Şeref YILMAZ
İSTANBUL
Nisan 2009

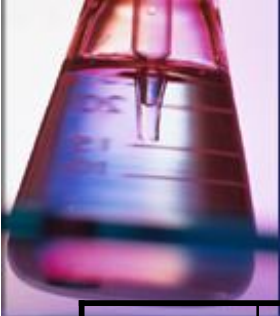
Sunum İçeriği

- Yönetmeliğin amacı, kapsamı
- Yükümlülükler
- Sınıflandırma
- Ambalajlama
- Etiketleme
- Kimyasal Adların Gizliliği

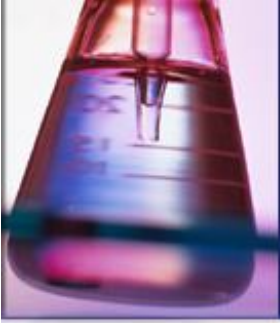
BÖLÜMLER

1.BÖLÜM	Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar
2.BÖLÜM	Genel Hükümler
3.BÖLÜM	Görevler ve Yükümlülükler
4.BÖLÜM	Tehlikeli Maddelerin ve Müstahzarların Sınıflandırılması
5.BÖLÜM	Tehlikeli Maddelerin ve Müstahzarların Ambalajlanması
6.BÖLÜM	Tehlikeli Maddelerin ve Müstahzarların Etiketlenmesi
7.BÖLÜM	Ambalajlama ve Etiketleme Koşullarından İstisnalar
8.BÖLÜM	Reklam
9.BÖLÜM	Kimyasal Adların Gizliliği
10.BÖLÜM	Denetim
11.BÖLÜM	Çeşitli ve Son Hükümler

EKLER

EK-1	Tehlikeli maddeler ve müstahzarların sınıflandırılması, etiketlenmesi için kriterler
EK-2	Sınıflandırılmış tehlikeli maddeler listesi
EK-3	Test yöntemleri
EK-4	Tehlikeli maddeler ve müstahzarlar için tehlike sembolleri ve işaretleri
EK-5	Tehlikeli maddeler ve müstahzarlarla ilgili özel risk (R) ibareleri
EK-6	Tehlikeli maddeler ve müstahzarlarla ilgili güvenlik (S) ibareleri
EK-7	Madde ve müstahzarlar içeren kaplara ilişkin özel hükümler
EK-8	Müstahzarların insan sağlığına olan tehlikelerin değerlendirilmesi için yöntemler
EK-9	Müstahzarların çevreye olan tehlikelerinin Madde 19'a uygun olarak değerlendirilmesi için yöntemler
EK-10	Belirli müstahzarların etiketlenmesine dair özel hükümler
EK-11	Maddenin kimyasal kimliği için gizlilik

Yönetmeliğin Amacı :

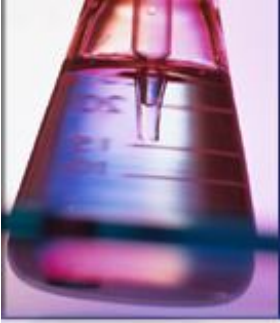
- Piyasaya arz edilen madde/müstahzarların sınıflandırılması, ambalajlanması ve etiketlenmesi,

İnsan Sağlığı ve Çevrenin Korunması

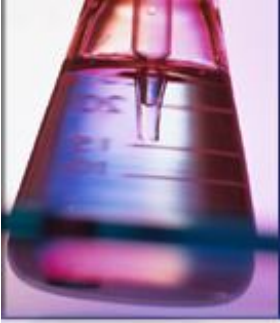
KAPSAM DIŐI

- Tıbbi ürünler;
- Kozmetik ürünler;
- Atık niteliğindeki madde karışımları;
- Gıda maddeleri;
- Hayvan yemleri;
- Radyoaktif maddeler ve radyoaktif madde içeren müstahzarlar;
- İnvaziv veya insan vücudu ile doğrudan fiziksel temasla kullanılan tıbbi cihazlar;
- Harp levazımatı ve askeri amaçla kullanılan patlayıcılar;

KAPSAM DIŐI

- Patlama ya da piroteknik etki yoluyla fiili etki yaratmak üzere piyasaya arz edilen sivil amaçlı patlayıcıların **ambalajlanmasını ve etiketlenmesi**;
- Demiryolu, karayolu, deniz yolu, içsu yolu veya havayoluyla taşınması;
- Herhangi bir işleme veya sürece girmemesi koşuluyla transit geçişteki gümrük denetimine tabi maddeler ve müstahzarlar.

TANIMLAR

Madde:

Doğal halde bulunan veya bir üretim sonucu elde edilen, içindeki kararlılığını sağlamak üzere kullanılan katkı maddeleri ile üretim işleminden kaynaklanan safsızlıklar dahil, fakat yine içindeki kararlılığını ve yapısını etkilemeden uzaklaştırılabilen çözücüler hariç, kimyasal elementleri ve bunların bileşiklerini,

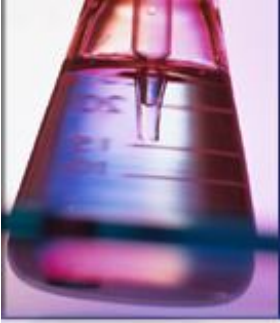
Müstahzar:

En az iki veya daha çok maddeden oluşan karışım veya çözeltilerini,

İLGİLİ KURULUŞ

- Sağlık Bakanlığı
 - Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
 - İçişleri Bakanlığı
 - Çevre ve Orman Bakanlığı
- Biyosidal ürünler ve deterjanlar
 - Bitki koruma ürünleri
 - Sivil amaçlı patlayıcılar
 - Diğer tehlikeli madde ve müstahzarlar ve koordinasyon

Üreticilerin ve İthalatçıların Yükümlülükleri

- Maddelerin ve müstahzarların sınıflandırılması için gerekebilecek testleri yapmak veya yaptırmak,
- Tehlikeli maddeler ve müstahzarların sınıflandırılması, etiketlenmesi ve ambalajlanmasını sağlamak,
- İlgili kuruluşun talebi halinde istenen bilgileri vermek,
- Geçici etiketleme hükümlerini uygulamak.

Özel yükümlülük

sağlık üzerine etkileri ve fiziko-kimyasal özellikleri nedeniyle tehlikeli olarak belirlenen müstahzarları piyasaya arz eden

Bileşim ve
tehlike
özellikleri ile
bilgi

SINIFLANDIRMA

Madde 5'de belirtilen tehlike kategorileri:

1. Patlayıcı
2. Oksitleyici
3. Çok kolay alevlenir
4. Kolay alevlenir
5. Alevlenir
6. Çok toksik
7. Toksik
8. Zararlı
9. Aşındırıcı
10. Tahriş edici
11. Hassaslaştırıcı
12. Kanserojen
13. Mutajen
14. Üremeye toksik
15. Çevre için tehlikeli

SINIFLANDIRMA

Fizikokimyasal özelliklerle ilgili tehlike kategorileri:

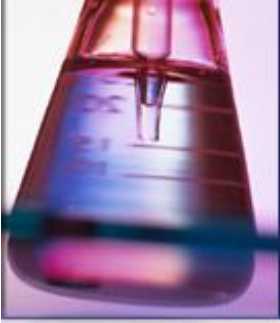
Sembol	İşaret	R-İbareleri
	E (Patlayıcı)	R2 , R3
	O (Oksitleyici)	R7 , R8 , R9
	F ⁺ (Çok Kolay Alevlenir)	R12
	F (Kolay Alevlenir)	R11 , R15 , R17
	F (Alevlenir)	R10

SINIFLANDIRMA

Toksikolojik özelliklerle ilgili tehlike kategorileri:

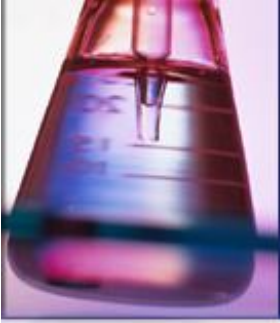
Sembol	İşaret	R-İbareleri
	T ⁺ (Çok Toksik)	R26 , R27 , R28 , R39
	T (Toksik)	R23 , R24 , R25 , R39 , R45 , R46 , R48 , R49 ,R60 , R61
	Xn (Zaralı) Xi (Tahriş Edici)	R20 , R21 , R22 , R36 ,R37 ,R38 ,R41 , R65
	C (Aşındırıcı)	R34 , R35 ,

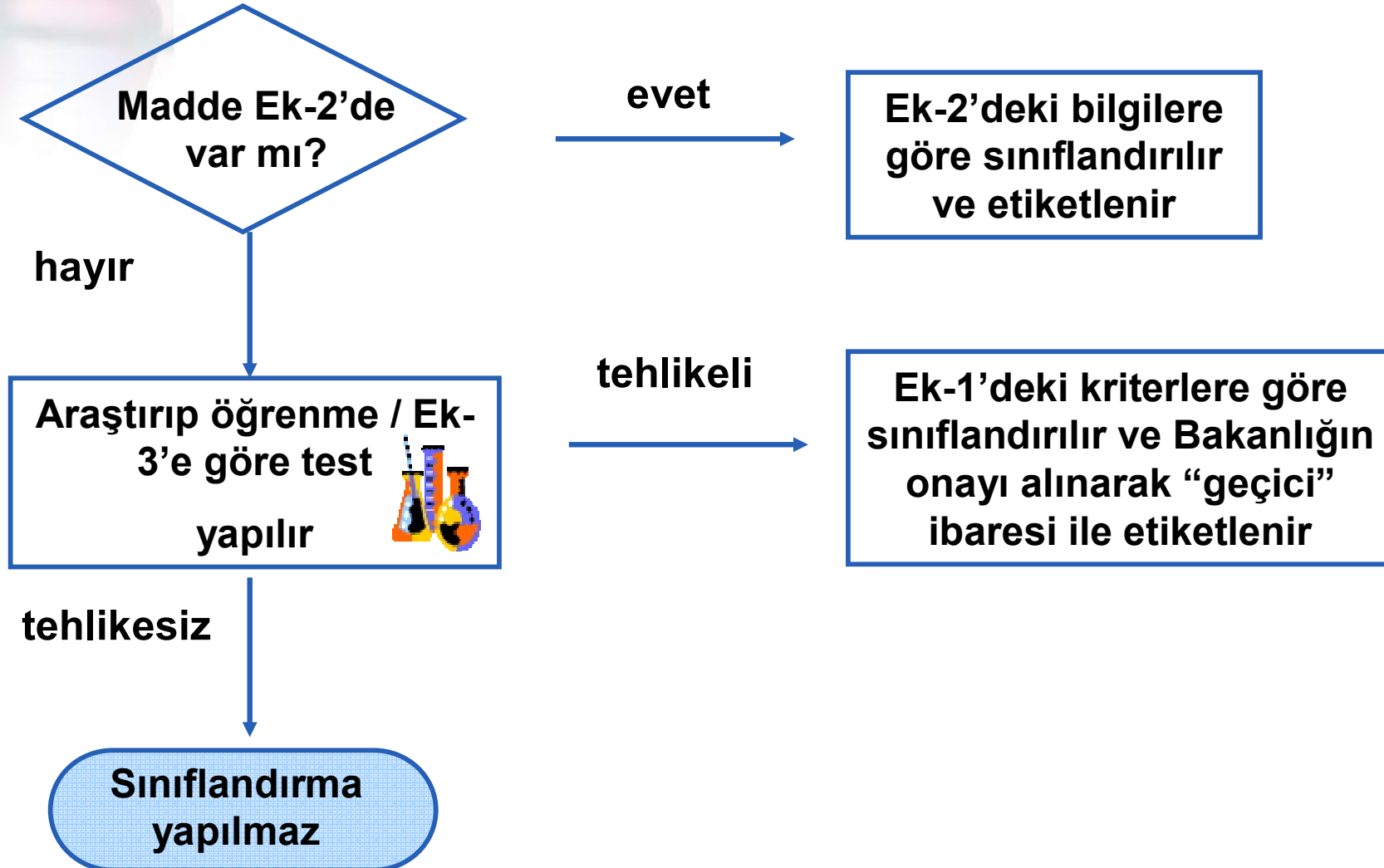
SINIFLANDIRMA

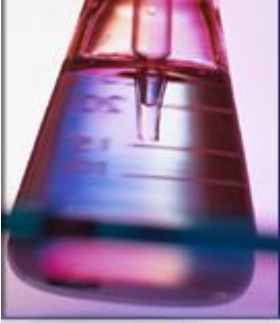
Ekotoksikolojik özelliklerle ilgili tehlike kategorileri:

Sembol	İşaret	R-İbareleri
	N (Çevre İçin Tehlikeli)	R50 , R51 , R52 , R53

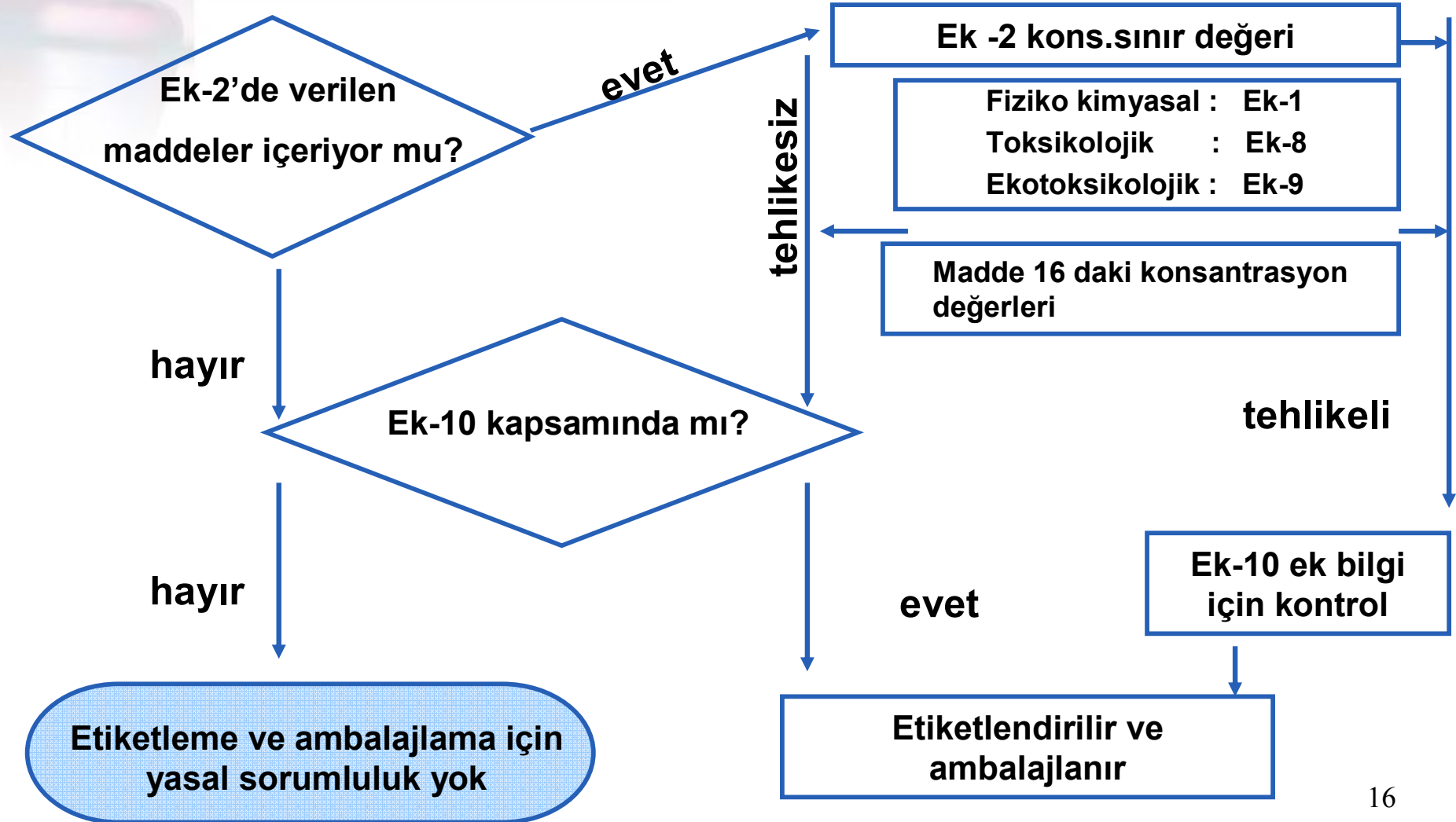

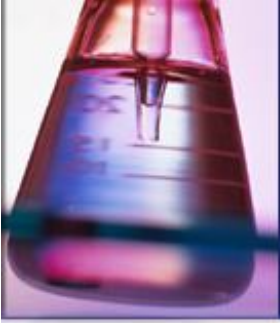
Maddelerin Sınıflandırılması ve etiketlenmesi

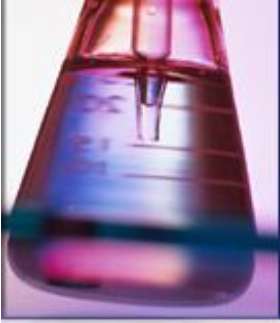
Müstahzarların Sınıflandırılması ve etiketlenmesi

AMBALAJLAMA

- Ambalaj; içeriği dışarıya çıkmayacak şekilde olmalı,
- Ambalajı ve kapatma aksamını oluşturan malzemeler, ambalajın içeriğinden olumsuz yönde etkilenecek ya da içeriği ile tehlikeli bileşikler oluşturmaya izin verecek şekilde olamaz,
- Ambalaj ve kapatma aksamı, sağlam ve dayanıklı olmalı,
- Değiştirilebilir kapatma aksamıyla donatılmış konteynerler, ambalaj içeriği dışına çıkmadan yeniden kapatılabilecek şekilde tasarımlanmalı,
- Ambalajın kapatma aksamı önceden açıldığını belli edecek şekilde yapılmalı,

Halka sunulan veya satılan ürünlerde ambalaj;

- Özellikleri itibariyle çocukların ilgisini çekecek veya tüketiciyi yanıltacak şekilde olmamalı,
- Medikal ürünlerde, kozmetiklerde, gıda veya hayvan yemlerinde kullanılmakta olan sunuş veya tasarım özellikleriyle karışıklığa yol açabilecek şekilde olmamalı,
- “çok toksik”, “toksik” veya “aşındırıcı” olarak etiketlenmiş maddeleri içeriyorsa, çocukların açmasına dayanaklı kapatma aksamı ile kapatılmış olmalı ve dokunsal tehlike işareti taşımalı (ek-7),
- “zararlı”, “çok kolay alevlenir” veya “kolay alevlenir” olarak etiketlenmiş maddeleri içeriyorsa, uygun dokunsal tehlike işareti taşımalıdır (ek-7),

ETİKETLEME (Madde)

- Maddenin adı
- Maddenin piyasaya arzından sorumlu üretici, ithalatçı ya da dağıtıcının adı, telefon numarası ve tam adresi
- Tehlike sembolleri ve varsa tehlike işareti
 - Maddeye birden fazla tehlike sembolü verildiğinde:
 - 1) $T > C > X$
 - 2) $C > X$
 - 3) $E > F > O$
- Risk (R) ibareleri
- Güvenlik (S) ibareleri
- EC ve CAS numarası

ETİKETLEME (Madde)

- Ambalajın hacmi 125 ml'yi aşmıyorsa:

- Tahriş edici
- Kolay alevlenir
- Alevlenir
- Oksitleyici

R ve S ibaresinin kullanılması gerekmez

ETİKETLEME (Müstahzar)

- Tehlikeli müstahzarın ticari adı
- Tehlikeli müstahzarın içinde bulunan madde veya maddelerin kimyasal adları;
 - Müstahzarı oluşturan madde veya maddelerin kimyasal adları, etiketin üzerine aşağıda verilen kurallara uygun olarak yazılır:
 - T+, T, Xn olarak sınıflandırılan maddeler.
 - C olarak sınıflandırılan maddeler.
 - Kanserojen, Mutajen, Üreme sistemine toksik (kat.1, 2,3)
 - Tek maruziyetten sonra öldürücü olmayan etkilerden dolayı çok toksik, toksik ya da zararlı,
 - Tekrarlanan veya uzun süreli maruziyetten sonra şiddetli etkilerden dolayı toksik veya zararlı,
 - Hassaslaştırıcı maddeler.

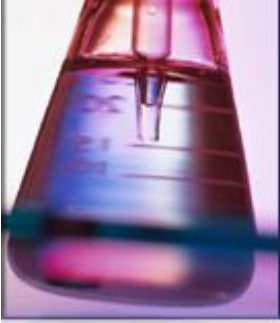
ETİKETLEME (Müstahzar)

- Müstahzarın piyasaya arzından sorumlu ve Türkiye’de yerleşik olan üretici, ithalatçı veya dağıtıcının adı, telefon numarası ve adresi
- Tehlike sembolleri ve tehlike işaretleri
Müstahzara birden fazla tehlike sembolü verildiğinde:
 - 1) $T > C > X$
 - 2) $C > X$
 - 3) $E > F > O$
 - 4) $X_n > X_i$
- Risk-R ibareleri
- Güvenlik-S ibareleri

ETİKETLEME (Müstahzar)

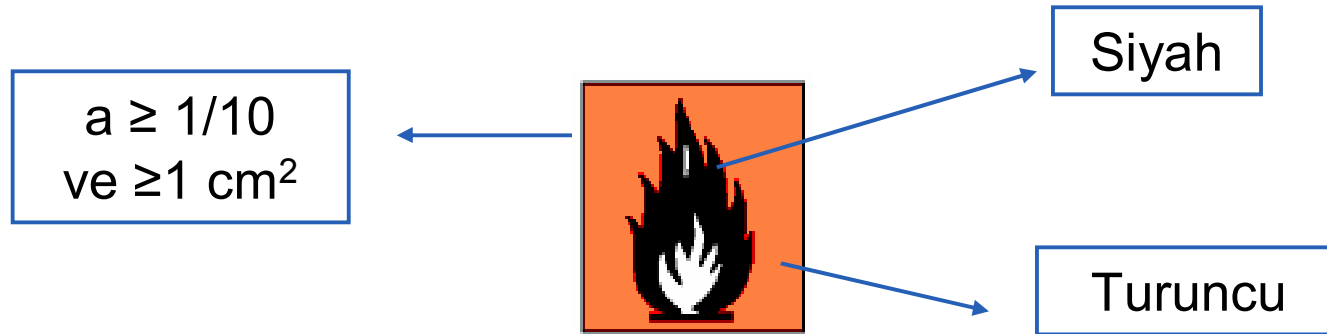
- Ambalajın hacmi 125 ml'yi aşmıyorsa:
 - R41 ile belirtilenler veya N sembolü ile gösterilip “çevre için zararlı” olanlar hariç,
Kolay alevlenir
Oksitleyici
Tahriş edici
- } R veya S ibaresinin kullanılması gerekmez
- “Alevlenir” veya N sembolü ile gösterilmemiş “çevre için tehlikeli” olarak sınıflandırılan müstahzarlar için
S ibaresinin kullanılması gerekmez.

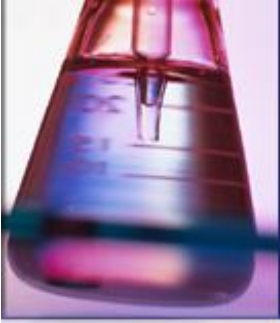

ETİKETLEME

(Madde – Müstahzar)

Ambalajın Kapasitesi	Etiket Boyutu (mm)
< 3 litre	En az 52 x 74
> 3 litre <50 litre	En az 74 x 105
>50 litre < 500 litre	En az 105 x 148
> 500 litre	En az 148 x 210

ETİKETLEME

- Ambalaj normal konumundayken üzerindeki bilgiler okunabilecek şekilde sıkıca yapıştırılır
- Etiketlin rengi ve görünümü, tehlike sembolleri ile üzerinde yer aldığı fon, açık olarak fark edilecek şekilde olmalıdır
- Etikette bulunması gerekli bilgiler, fondan açıkça göze çarpacak ve kolaylıkla okunabilecek büyüklükte ve aralıkta olmalıdır
- Etiket dili Türkçe olmalıdır.

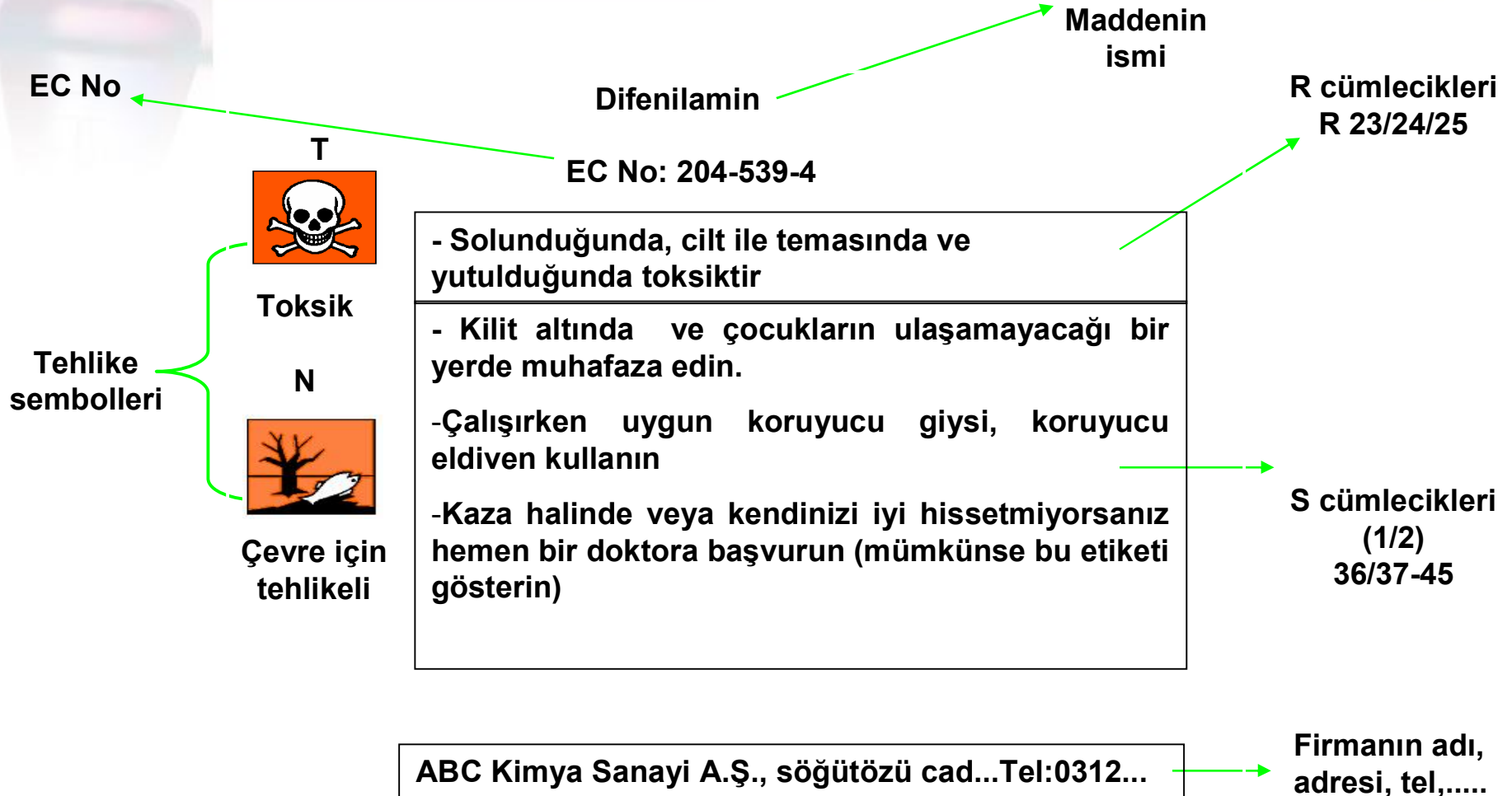

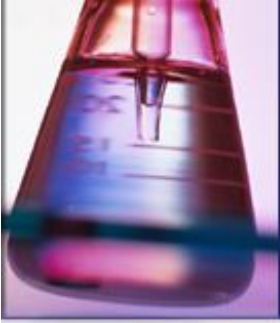
Etiket ve Ambalajda yer almayacak hususlar

- “Toksik değildir”
- “Zararsızdır”
- “Kirletici değildir”
- “Ekolojiktir”

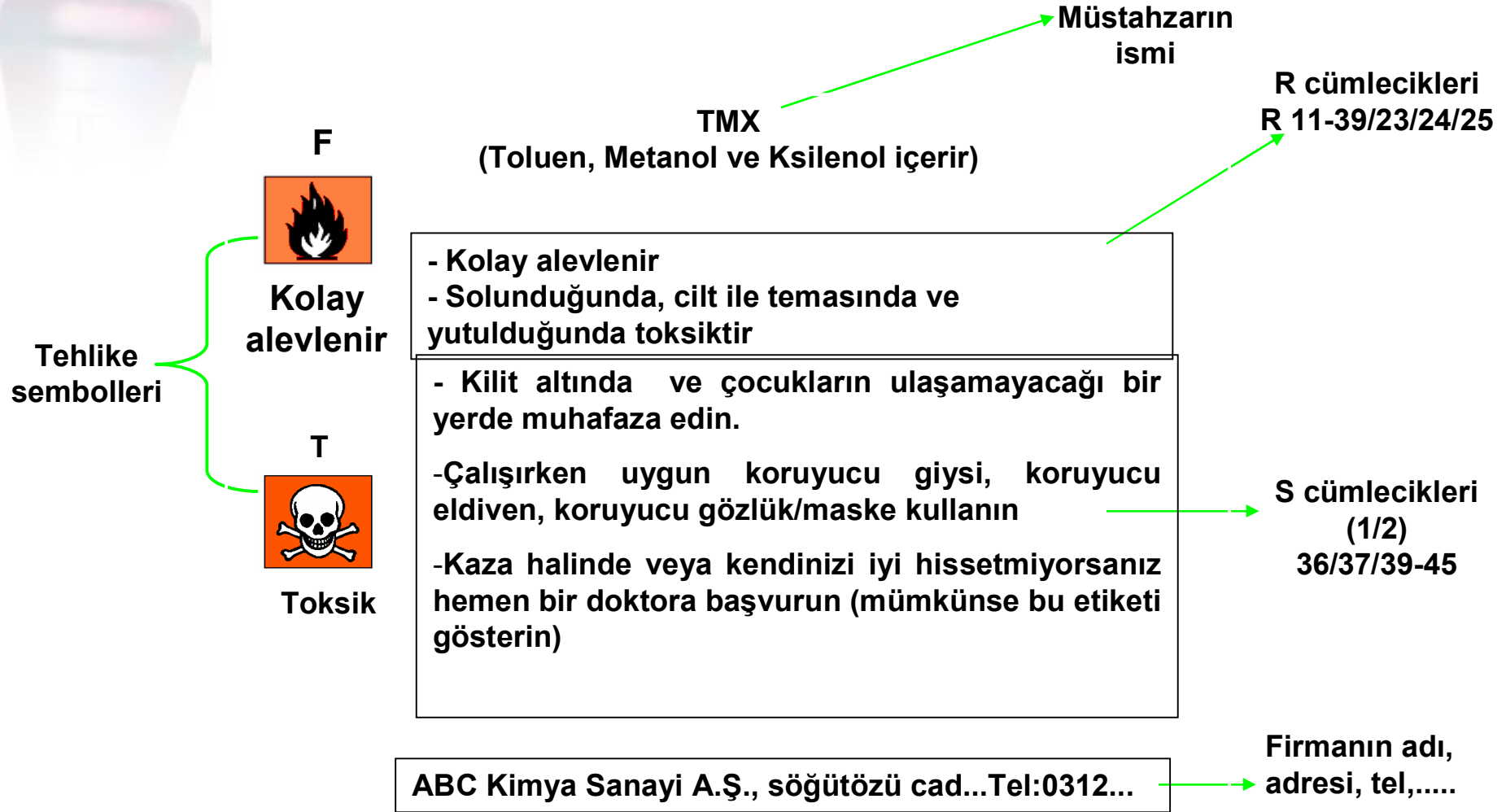

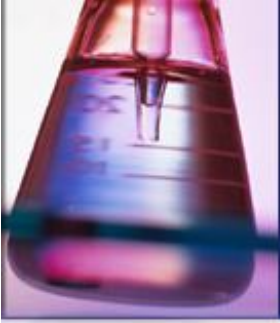
ETİKETLEME (Madde)

ETİKETLEME (Müstahzar)

ETİKETLEME

Difenilamin

EC No: 204-539-4

T

Toksik

N

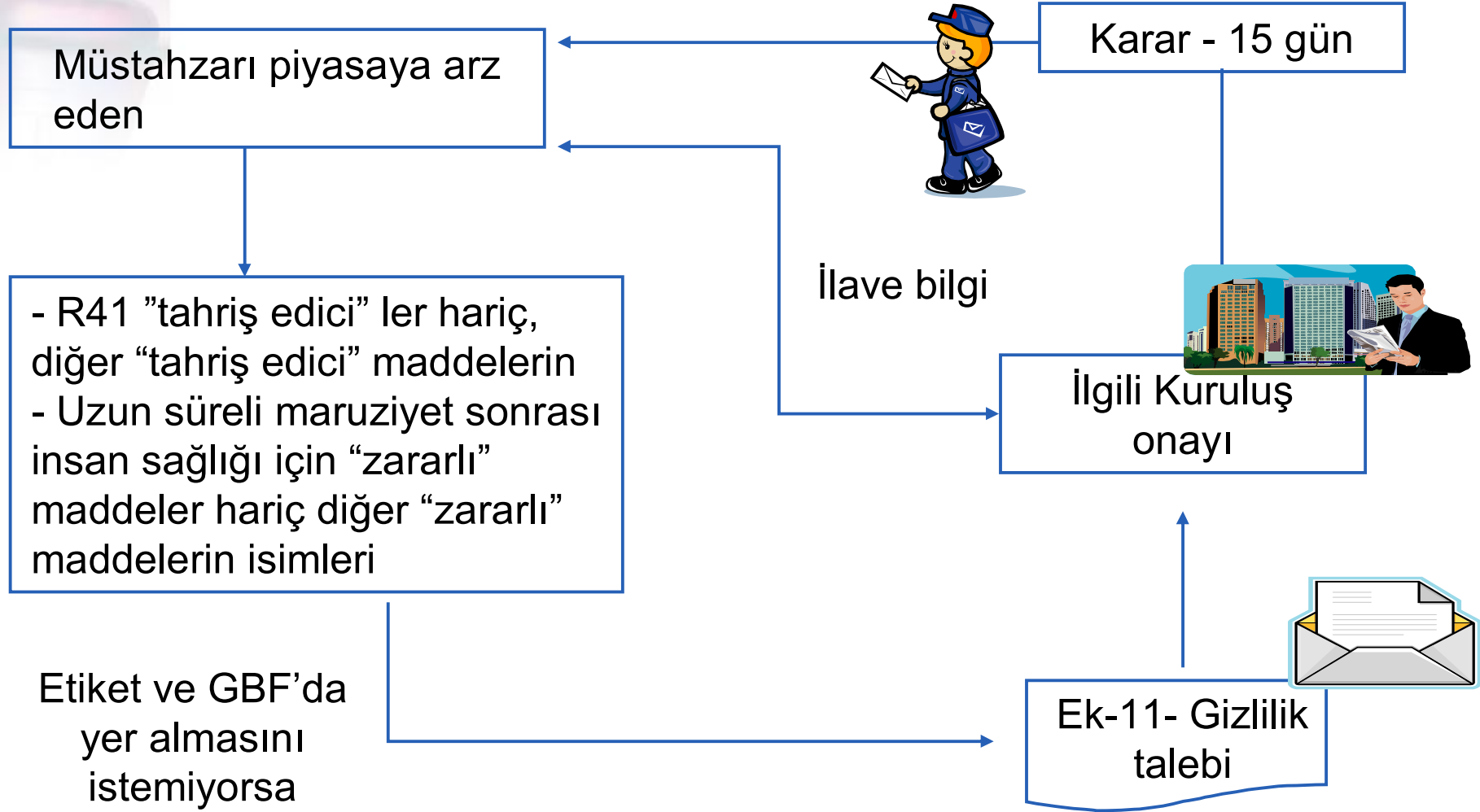

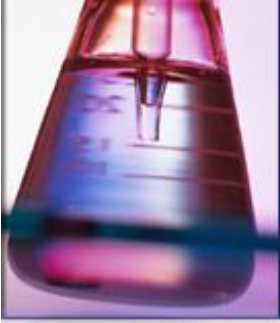
Çevre için tehlikeli

- Solunum, cilt ile temas ve yutulduğunda zehirlidir
- Kilit altında ve ulaşamayacağı bir yerde muhafaza edilmelidir
- Çalışırken uygun koruyucu giysi, koruyucu eldiven kullanın
- Kaza halinde deriyi iyi hissetmiyorsanız hemen bir doktorla görüşün (mümkünse bu etiketi gösterin)

ABC Kimya Sanayi A.Ş., söğütözü cad...Tel:0312...

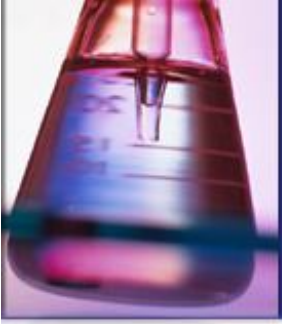
Kimyasal Adların Gizliliği

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

11/07/1993 tarihli ve 2563 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliği” yürürlükten kaldırılacaktır.

TEŞEKKÜR EDERİM